

Theologi opus est. Errores infinitos habet, partim ignorantiae auctoris in hoc studii genere, partim credulitati ac superstitioni tribuendos. Neque tamen prorsus spernendus in illis est, quae carent dubitatione.

IX. M. Christoph. ENZELT, Past. Osterburg. Chronicon, oder einfältige Verzeichnuß, wer die alte Marck seit der Sündfluth bis auf das Jahr 1597. bewohnet, Magdeburg. 1597. 4t.

Priori longe deterior: anilium fabularum ineptiarumque puerilis assertor. (*) (**) (***)

X. Nicol. LEVTINGERI, Poetae & Hist. Brandenburg., Commentar. LVI. Libri de Marchia Brandenburg. 1562. 1601. 1605. &c. Vitenbergae, Osterburgi alibi edit. 8.

Ego omnia auctoris volumina simul non vidi, quae etiam in principum bibliothecis frustra quaesivi. Ceterum de auctore ita iudico: (1) quod eleganter scribat; (2) satis animi habeat pro veritate; (3) industriam quoque (4) & exquisitam doctrinam probet; (5) deinde vsui rerum; (6) familiaritati cum primariis aulae administris; (7) peregrinationi etiam frequenti multum debeat. Vitiis tamen (****) pariter notandus est, (1) quod maleuolus sit; (2) bilosus ac mordax, qui omnes audacissime reprehendat, nutritore suo inde non excepto; (3) nullo fere ordine incedat; (4) commisceat domesticis multa aliena; (5) calamitatum suarum perpetuus ac molestus praeco.

(*) Historicorum Palaeo-Marchicorum collectio I. II. III. Salzwedel. 1726. 8.

(**) Dieterichs Berlinische Kloster- und Schul-Historie, 8.

(***) Ceremoniale Brandenburgicum, 1699. 8.

(****) Acerbissimum de Leutingero iudicium reperies in PARTHENII litigiosi lib. 1. c. 1. n. 26. vbi inquit eius auctor: Audi, Leutingere, ignosce, & cognosce, Iob. Matthes. te tuique similes alloquentem. Nec te ipsum laudes superbe: nec pungas alios acerbe: nec sis Therites in regentes: aut debaccheris in absentes: non scurra leuis aut morosus: nec hyperbolice clamorosus: nec sophista maledicus: nec sis semper contrarius: non trilinguis disputator: stultis stulta fatur. Caueas ergo lector; quia citius corniculas in Africa, quam aliquid solidae veritatis in iis reperies, vt inquit Durodi PASCOLO in aul. pol. th. 132. de nugis Trunkeri, Eizingeri, Gallico-Belgici, Leutingeri, & similibus.